

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра цивільного та господарського права

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
Олена ЯРА
“ _____ ” _____ 2026 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри
цивільного та господарського права
протокол № __ від “__” травня 20226 р.
Завідувач кафедри _____ Олексій ПІДДУБНИЙ

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП Право
_____ Лілія ПАНЬКОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Господарське право

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітня програма Право

Факультет юридичний

Розробник: доцент кафедри цивільного та господарського права, кандидат юридичних наук, доцент Лілія Панькова

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни Господарське право як навчальна дисципліна, спрямована на засвоєння сукупності теоретичних знань і набуття практичних навичок регулювання господарської діяльності, використання відповідних правових норм при здійсненні професійної юридичної діяльності у сфері економічних відносин. Дисципліна «Господарське право» ґрунтується на надбанні господарсько-правової науки (щодо історії становлення, правових засобів функціонування господарського права, тенденцій його розвитку та вдосконалення тощо), передбачає аналіз та вивчення основних засад правового регулювання господарських відносин та практики застосування актів господарського законодавства.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь				
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>			
Спеціальність	<i>081 Право</i>			
Освітня програма	<i>Право</i>			
Характеристика навчальної дисципліни				
Вид	обов'язкова			
Загальна кількість годин	150			
Кількість кредитів ECTS	5			
Кількість змістових модулів	5			
Курсовий проект (робота) (за наявності)				
Форма контролю	<i>залік, екзамен</i>			
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти				
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти	ВП	2 освіта
Курс (рік підготовки)	3	2, 3	2	2
Семестр	5, 6	5, 6	4	3
Лекційні заняття	45 год.	12 год.	8 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	45 год.	10 год.	6 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-	-	-
Самостійна робота	60 год.	128 год.	136 год.	134 год.
Індивідуальні завдання	-	-	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<u> 4 </u> год. <u> 2 </u> год.	-	-	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета полягає у формуванні системи знань з правового регулювання господарської діяльності, правового регулювання господарювання у різних специфічних галузях народного господарства, правових відносин «по горизонталі» та «по вертикалі».

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Теорія держави і права», «Адміністративне право», «Цивільне право».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі правового характеру у сфері господарювання.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

ПРН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

ПРН 21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма здобуття вищої освіти				
	тижні	усього денна форма	у тому числі		
			л	с	с.р
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Господарське право як галузь права					
Тема 1. Поняття господарського права та господарська діяльність.	1	7	2	2	
Тема 2. Господарські правовідносини	2	7	2	2	
Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання	3	9	2	2	
Тема 4. Технічне регулювання у сфері господарювання	4	7	2	2	
Разом за модулем 1		30	8	8	
Модуль 2. Суб'єкти господарювання					
Тема 5. Поняття та види суб'єктів господарювання	5-6	22	4	4	14
Тема 6. Порядок утворення суб'єктів господарювання	7	4	2	2	
Тема 7. Припинення суб'єктів господарювання	8	4	2	2	
Разом за модулем 2		30	8	8	14
Модуль 3. Правові засади здійснення господарської діяльності					
Тема 8. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	9	6	2	2	
Тема 9. Приватизація державного та комунального майна	10	4	2	2	
Тема 10. Господарські зобов'язання	11	4	2	2	
Тема 11. Господарські договори	12	4	2	2	
Тема 12. Правове регулювання економічної конкуренції	13-14	8	4	4	15
Тема 13. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	15	4	2	2	
Разом за модулем 3		30	14	14	15
Усього годин за семестр		90	30	30	30

Модуль 4. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання					
Тема 14. Правове регулювання фінансової діяльності	1-2	10	2	2	30
Тема 15. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності	3-4	10	2	2	
Тема 16. Правове регулювання ринку цінних паперів	5-6	10	2	2	
Разом за модулем 4		30	6	6	30
Модуль 5. Правове регулювання господарської діяльності в окремих сферах суспільного виробництва					
Тема 17. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності	7-8	7	2	2	
Тема 18. Правове регулювання господарської діяльності в аграрній сфері	9-10	7	2	2	
Тема 19. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту	11-12	7	2	2	
Тема 20. Спеціальні режими господарювання	13-15	9	3	3	
Разом за модулем 5		30	9	9	0
Усього годин за семестр		30	15	15	30
Усього годин		150	45	45	60

1	ЗАОЧНА ФОРМА/ ВП/ 2 ОСВІТА				
	тижні	усього	у тому числі		
			л	с	с.р
2	3	4	5	6	
Модуль 1. Господарське право як галузь права					
Тема 1. Поняття господарського права та господарська діяльність.			2/2/2	2/2/2	
Тема 2. Господарські правовідносини					
Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання			2/2/2	2/2/2	
Тема 4. Технічне регулювання у сфері господарювання					
Разом за модулем 1.		30	4/4/4	4/4/4	-/-
Модуль 2. Суб'єкти господарювання					
Тема 5. Поняття та види суб'єктів господарювання			2/2/2	2/2/2	50/50/50
Тема 6. Порядок утворення суб'єктів господарювання					
Тема 7. Припинення суб'єктів господарювання					
Разом за модулем 2.		30	2/2/2	2/2/2	50/50/50
Модуль 3. Правові засади здійснення господарської діяльності					
Тема 8. Правовий режим майна суб'єктів господарювання			2/-/-		
Тема 9. Приватизація державного та комунального майна					
Тема 10. Господарські зобов'язання					
Тема 11. Господарські договори					
Тема 12. Правове регулювання економічної конкуренції			2/2/2	2/-/2	50/50/50
Тема 13. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання			2/-/-	2/-/-	
Разом за модулем 3		30	6/2/2	4/-/2	50/50/50
Модуль 4. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання					
Тема 14. Правове регулювання фінансової діяльності					28/36/34
Тема 15. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності					
Тема 16. Правове регулювання ринку цінних паперів					
Разом за модулем 4		30	0	0	28/36/34
Модуль 5. Правове регулювання господарської діяльності в окремих сферах суспільного виробництва					
Тема 17. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності					
Тема 18. Правове регулювання господарської діяльності в аграрній сфері					
Тема 19. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту					
Тема 20. Спеціальні режими господарювання					
Разом за модулем		30	0	0	0
Усього годин			12/8/8	10/6/8	128/136/134

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття господарського права та господарська діяльність.	2
2	Тема 2. Господарські правовідносини	2
3	Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання	2
4	Тема 4. Технічне регулювання у сфері господарювання	2
5	Тема 5. Поняття та види суб'єктів господарювання	4
6	Тема 6. Порядок утворення суб'єктів господарювання	2
7	Тема 7. Припинення суб'єктів господарювання	2
8	Тема 8. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	2
9	Тема 9. Приватизація державного та комунального майна	2
10	Тема 10. Господарські зобов'язання	2
11	Тема 11. Господарські договори	2
12	Тема 12. Правове регулювання економічної конкуренції	4
13	Тема 13. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	2
14	Тема 14. Правове регулювання фінансової діяльності	2
15	Тема 15. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності	2
16	Тема 16. Правове регулювання ринку цінних паперів	2
17	Тема 17. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності	2
18	Тема 18. Правове регулювання господарської діяльності в аграрній сфері	2
19	Тема 19. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту	2
20	Тема 20. Спеціальні режими господарювання	3

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття господарського права та господарська діяльність.	2
2	Тема 2. Господарські правовідносини	2
3	Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання	2
4	Тема 4. Технічне регулювання у сфері господарювання	2
5	Тема 5. Поняття та види суб'єктів господарювання	4
6	Тема 6. Порядок утворення суб'єктів господарювання	2
7	Тема 7. Припинення суб'єктів господарювання	2

8	Тема 8. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	2
9	Тема 9. Приватизація державного та комунального майна	2
10	Тема 10. Господарські зобов'язання	2
11	Тема 11. Господарські договори	2
12	Тема 12. Правове регулювання економічної конкуренції	4
13	Тема 13. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	2
14	Тема 14. Правове регулювання фінансової діяльності	2
15	Тема 15. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності	2
16	Тема 16. Правове регулювання ринку цінних паперів	2
17	Тема 17. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності	2
18	Тема 18. Правове регулювання господарської діяльності в аграрній сфері	2
19	Тема 19. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту	2
20	Тема 20. Спеціальні режими господарювання	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та види суб'єктів господарювання	15
2	Тема 2. Правове регулювання економічної конкуренції	15
3	Тема 3. Правове регулювання фінансової діяльності	30

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проектів;

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Господарське право як галузь права		
Семінар 1. Поняття господарського права та господарської діяльності.	РН 10, 15, 16. В тому числі опанування господарсько-правової термінології для вільного спілкування у професійному середовищі. Користування сучасними базами даних, сайтами органів державної влади та комп'ютерними програмами, необхідними у правничій діяльності.	10
Семінар 2. Господарські правовідносини		20
Семінар 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання		20
Семінар 4. Технічне регулювання у сфері господарювання		20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Суб'єкти господарювання		
Семінар 5. Поняття та види суб'єктів господарювання	РН 5, 22. Вивчення матеріалу модуля дозволяє давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю та надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	20
Семінар 6. Порядок утворення суб'єкта господарювання		20
Семінар 7. Припинення суб'єктів господарювання		20
Самостійна робота 1. Поняття та види суб'єктів господарювання		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Правові засади здійснення господарської діяльності		
Семінар 8. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	РН 17, 21, 22. Дозволяє набути навичок роботи в команді, забезпечуючи виконання завдань, зокрема стратегії ведення договірної роботи. Готувати проекти необхідних актів застосування права та надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	10
Семінар 9. Приватизація державного та комунального майна		10
Семінар 10. Господарські зобов'язання		10
Семінар 11. Господарські договори		10
Семінар 12. Правове регулювання економічної конкуренції		10
Семінар 13. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання		10
Самостійна робота 2. Правове регулювання економічної конкуренції		10
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3		
Модуль 4. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання		
Семінар 14. Правове регулювання фінансової діяльності	РН 5., 22. В тому числі, давати короткий правовий висновок щодо інвестиційних проектів, емісії цінних паперів, здійснення фінансової діяльності. А також надавати юридичні консультації із зазначених питань.	20
Семінар 15. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності		20
Семінар 16. Правове регулювання ринку цінних паперів		20

Самостійна робота 3. Правове регулювання фінансової діяльності		10
Модульна контрольна робота 4.		30
Всього за модулем 4		100
Модуль 5. Правове регулювання господарської діяльності в окремих сферах суспільного виробництва		
Семінар 17. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності	РН 13., 14, 22. В тому числі, розуміння особливостей реалізації та застосування норм господарського і господарсько-процесуального права. Використання статистичної інформації щодо розгляду справ господарськими судами та надання консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів суб'єктів господарської діяльності.	20
Семінар 18. Правове регулювання господарської діяльності в АПК		20
Семінар 19. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту		20
Семінар 20. Спеціальні режими господарювання		10
Модульна контрольна робота 5.		30
Всього за модулем 5		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів здачі без поважних причин, не приймаються. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1223>; <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=700>;
- посилання на цифрові освітні ресурси: Дія. Цифрова освіта <https://osvita.diia.gov.ua/>;

Business Law and Ethics - <https://oercommons.org/courses/business-law-and-ethics>
Legal Aspects of Small Business: A Comprehensive Guide -
<https://oercommons.org/courseware/lesson/131103>;
Буткемп економічного відновлення -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/bootcamp/>;
ПРО Краудфандинг. Як громадським діячам і соціальним підприємцям успішно залучати кошти -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/fundraising-crowdfunding-for-social-impact/>;
Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП-підприємців України -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/start-business-in-uncertain-times/>;
Зростаєте до величі: розумне зростання для приватного бізнесу -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/smart-business-growth-strategies/>.

- підручники, навчальні посібники, практикуми:

1. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво. Ліра-К, 2023. 588 с.
2. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Одеса : НУ "ОЮА", 2021. 166 с.
3. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навч. посіб.- Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
4. Договірне право. Навчальний посібник. За ред. О.Ю. Піддубного: Бажанова В.О. Двірська О.В. Канарик Ю.С., Піддубний О.Ю. Пушкар М.В., Коваль А.М. Панькова Л.О., Горіславська І.В., Світличний О.П. К., Прінтеко. 2020. 190 с.
5. Швидка Т. Господарське право в схемах і таблицях : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2019. 136 с.
6. Поляков Р. Б. Інститут банкрутства (неспроможності) в Україні та Німеччині: порівняльно-правове дослідження : монографія. Київ: Право України, 2023. 472 с.

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:

1. Методичні рекомендації по підготовці до семінарських занять з дисципліни «Господарське право» у дистанційному режимі навчання для студентів ОС «Бакалавр», спеціальність 081 «Право» / Укладач: Панькова Л.О. Київ. 2022. 120с.
2. Методичні рекомендації по роботі з аналітично-статистичними матеріалами для студентів спеціальності 081 «Право» на прикладі дисципліни: «Господарське право» / Укладач: Панькова Л.О. Київ. 2021. 35 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Kniazieva T., Shevchenko A., Radchenko H., Komova O., Pankova L. The impact of the transnationalization process on the consumer market of Ukraine// Baltic Journal of Economic Studies, 2021 Volume7, Issue 5, P. 268-276
2. Lukianets–Shakhova V., Ilchenko H., Derkach E., Pankova L., Bilousko T. Economic and legal regulation of competition: the european countries experience//AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11, Issue 2, Special issue SI. P . 26-31.
3. Shcherbyna V.S., Rieznikova V.V., Radzyviliuk V.V., Bevz S.I., Kravets I.M. Problems of concluding business contracts in electronic form//Linguistics and Culture Review. 2021. 5. стр. 751–763.
4. Skoromtsova, T., Chaika, V., Onishchuk, A., Holovii, L., Pankova, L.O. Fiscal Decentralization in the Context of Ukraine's European Integration Journal of International Commerce, Economics and Policy, 2022, 13(3), 2250013
5. Бобко М.В., Панькова Л.О. Генеза законодавства про публічні закупівлі Юридичний науковий електронний журнал № 9. 2021. Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/9_2021/1.pdf
6. Панькова Л.О., Гуцалюк О.В. Підприємницька діяльність в Україні в умовах воєнного стану // Юридичний науковий електронний журнал №6/2023. Режим доступу: <http://lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=163>
7. Панькова Л.О., Коваль Р.М. Дозвільна система у сфері господарської діяльності: стан та перспективи «Держава та регіони. Серія: Право». 2021. № 4 (74). С.10-14.

Додаток 2

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра цивільного та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет юридичний

(назва)

“ _____ ” _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Господарське право

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітня програма Право

Факультет юридичний

Розробник: доцент кафедри цивільного та господарського права, кандидат юридичних наук, доцент Лілія Панькова

Київ – 2026р.